

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2013-1-125 (Muafiyet)
Karar Sayısı : 14-04/66-28
Karar Tarihi : 22.01.2014

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Kenan TÜRK (İkinci Başkan)
Üyeler : Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR, Fevzi ÖZKAN,
Dr. Metin ARSLAN, Doç. Dr. Tahir SARAÇ

B. RAPORTÖRLER: Çağlar Deniz ATA, Tuğçe KOYUNCU, Muhammed Safa UYGUR

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN : Siyam Petrolcülük San. ve Tic. A.Ş.
Çankaya Mah. İnönü Blv. 101. Cad. Canatan İş Mrk.
10/20 Akdeniz/Mersin

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Siyam Petrolcülük San. ve Tic. A.Ş. ile muhtemel bayi adayları arasında imzalanacak akaryakıt bayilik sözleşmelerine muafiyet tanınması talebi.
- (2) **F. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 11.12.2013 tarihinde giren bildirim üzerine düzenlenen 16.01.2014 tarih ve 2013-1-125/MM sayılı Muafiyet Ön İnceleme Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **G. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, Siyam Petrolcülük San. ve Tic. A.Ş. (SOİL) ile muhtemel bayi adayları arasında imzalanacak olan bildirim konu akaryakıt bayilik sözleşmelerinin, belirsiz süreli rekabet etmeme yükümlülüğü getiriyor olmaları nedeniyle her iki sözleşmenin 21. maddelerinde yer alan ve süreye ilişkin olan hükümlerinin sözleşme süresinin beş yılı aşamayacağını ifade edecek şekilde düzenlenmesi koşuluyla, 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği (2002/2 sayılı Tebliğ) ile getirilen grup muafiyetinden yararlanabileceği, ifade edilmiştir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Konu

- (4) SOİL tarafından yapılan başvuruda özetle;
- SOİL ve bayileri arasında akdedilecek intifalı ve intifasız bayilik sözleşmelerinin değişen yasalara ve şartlara uygun olarak yeniden düzenlenmiş olduğu,
 - Bu çerçevede Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'na (EPDK) tip sözleşme bildiriminde bulunduğu ve bu başvurunun halen sonuçlanmadığı,
- ifade edilerek;
- Bildirime konu iki adet 'Akaryakıt Bayilik Sözleşmesi'nin rekabeti sınırlayıcı bir yönü olup olmadığının tespiti,
 - Rekabeti sınırlayıcı yönü olan anlaşma, eylem veya uygulamalara 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde muafiyet kararı verilmesi
- talep edilmiştir.

H.2. Başvuruya Konu Sözleşmelerin Niteliği

- (5) Dosya mevcudu bilgi ve belgelerin incelenmesinden; her iki sözleşme (intifalı ve intifasız) tipinin de 2002/2 sayılı Tebliğ'deki, "üretim veya dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren iki ya da daha fazla teşebbüs arasında belirli mal veya hizmetlerin alımı, satımı veya yeniden satımı amacıyla yapılan anlaşmalar", tanımına uygun olarak birer dikey anlaşma taslağı olduğu anlaşılmaktadır.

14-04/66-28

- (6) Türkiye genelinde akaryakıt dağıtımı, toptan satışı ve depolanması sektörlerinde faaliyet göstermekte olan SOİL, akaryakıt dağıtım faaliyetine ilişkin olarak 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu ve konuyla ilgili diğer mevzuat gereği bayileri ile EPDK tarafından onaylanmış tip sözleşmeler imzalamaktadır. Bildirime konu sözleşmeler de bu niteliktedir. Ayrıca, sunulan bilgi ve belgelerin kapsamından her iki sözleşmenin de esasen aynı hükümleri içermekte olduğu fakat sözleşmelerden birisinin istasyon üzerinde kurulması planlanan intifa hakkına ilişkin birkaç değişik hüküm içerdiği anlaşılmaktadır. Bu çerçevede, İntifalı Akaryakıt Bayilik Sözleşmesinin 2.3. maddesinde diğerinden farklı olarak ilgili satış yeri üzerinde “*bayi tarafından ve masrafları bayiye ait olmak üzere SOİL lehine 5 (beş) yıl süreli intifa hakkı sağlanacağı*” düzenlenmiştir.¹

H.3. İlgili Pazar

- (7) Dosyadaki bilgiler çerçevesinde ilgili ürün pazarı “*otogaz LPG*”, “*otogaz LPG dışında kalan otomotiv yakıtları*” ve “*madeni yağ pazarı*”; ilgili coğrafi pazar ise, “*Türkiye*” olarak belirlenmiştir.

H.4. Değerlendirme

- (8) 2002/2 sayılı Tebliğ’in 4. maddesinde, dikey anlaşmaları Tebliğ ile tanınan koruma dışına çıkartan sınırlamalara yer verilmekte olup bu kısıtlamalar istisnaları saklı kalmak kaydıyla özetle şöyle sıralanabilir:
- Alıcının kendi satış fiyatını belirleme serbestisinin engellenmesi.
 - Alıcının sözleşme konusu mal veya hizmetleri satacağı bölge veya müşterilere ilişkin kısıtlamalar getirilmesi.
 - Seçici dağıtım sisteminde (bir sistem üyesinin yetkili olmadığı yerde faaliyet göstermesinin yasaklanması hakkı saklı kalmak kaydıyla), perakende seviyesinde faaliyet gösteren sistem üyelerinin son kullanıcılara yapacakları aktif veya pasif satışların kısıtlanması.
 - Seçici dağıtım sisteminde, sistem üyelerinin kendi aralarındaki alım ve satımın engellenmesi.
- (9) Konusunu bayinin ilgili satış yerinde “*münhasıran SOİL'den satın alacağı benzin türleri, nafta (hammadde, solvent nafta hariç), gazyağı, motorin türleri, fuel-oil türleri ile 5015 sayılı yasa gereği belirlenen diğer ürünlerin satışı*” oluşturan başvuru konusu Sözleşmenin ilgili maddelerinin incelenmesinden, 2002/2 sayılı Tebliğ’in yukarıda özetlenen “Anlaşmaları Grup Muafiyeti Dışına Çıkaran Sınırlamalar” başlıklı 4. maddesinde sayılan hususlardan herhangi birisini içermediği değerlendirilmektedir. Bununla birlikte, sözleşmenin münhasırlık hükümlerini düzenleyen maddeleri ile “Süre” başlıklı 21. maddesi birlikte göz önünde bulundurulduğunda, bu maddelerde yer alan hükümlerin süresi belirsiz birer rekabet etmeme yükümlülüğü öngördüğü, bu nedenle mevcut haliyle 2002/2 sayılı Tebliğ’in 5. maddesinde yer verilen düzenleme paralelinde grup muafiyetinden yararlanamadıkları değerlendirilmektedir.
- (10) Şöyle ki; 2002/2 sayılı Tebliğ’in 5. maddesi gereği, alıcıya getirilen belirsiz süreli veya beş yılı aşan rekabet etmeme yükümlülükleri 2002/2 sayılı Tebliğ’in kapsamı dışında kalmaktadır. Rekabet etmeme yükümlülüğü içeren bayilik sözleşmelerinin yanı sıra dağıtıcı tarafından bayinin faaliyet gösterdiği tesis üzerinde elde edilen intifa, kira vb. gibi dikey ilişkinin süresine etki eden haklar da bu kapsamda değerlendirilmektedir. İntifalı bayilik sözleşmesinde “*bayi tarafından ve masrafları bayiye ait olmak üzere SOİL lehine 5 (beş) yıl süreli intifa hakkı sağlanacağı*” düzenlenmiştir.
- (11) Bu bağlamda sözleşmenin 21. maddesinde yer verilen, “*İş bu sözleşmenin süresi, imzalandığı tarihten itibaren (....) yıldır. Taraflarca mutabakat sağlandığı takdirde,*

¹ Kararın bundan sonraki kısımlarında her iki sözleşme birlikte “sözleşme” olarak anılacaktır.

14-04/66-28

sözleşme aynı şartlarla (.....) yıl daha uzar. Taraflar süre sonunda sözleşmeyi yenilemek istedikleri takdirde bir ay önceden bir araya gelerek önceki sözleşmenin sona erme tarihinde yürürlüğe girmek üzere yeni bir sözleşme imzalayacaklardır.” şeklindeki hükmün, sözleşmenin süresini açıkça düzenlemiyor olduğu; SOİL’in her iki bayilik sözleşmesinde yer alan bu hükümlerinde gerekli değişikliklerin yapılarak sözleşmenin süresinin dikey ilişkinin ilk kurulduğu tarihten itibaren beş yılı aşamayacağına ilişkin açık hüküm getirilmesi koşuluyla, bildirim konusu sözleşmelerin grup muafiyetinden yararlanabileceği kanaatine varılmıştır.

I. SONUÇ

- (12) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; bildirim konusu akaryakıt bayilik sözleşmelerinin belirsiz süreli rekabet etmeme yükümlülüğü getirmeleri sebebiyle; her iki sözleşmenin 21. maddesinde yer alan hükümlerinde, sözleşmenin süresinin dikey ilişkinin ilk kurulduğu tarihten itibaren beş yılı aşmayacağına ilişkin düzenleme yapılması koşuluyla 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında grup muafiyetinden yararlandığına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.